

UITSPRAAK REGIONALE KLACHTENCOMMISSIE MIDDEN - NEDERLAND
3 juli 2023 (mondelinge uitspraak 29 juni 2023)

Zitting: 29 juni 2023 te Amersfoort
De commissie bevindt zich in de Brink op het terrein van
De mondelinge behandeling heeft via beeld- en geluidsverbinding plaatsgevonden

Klachtnummer: KC 2023 – 041

1. De klacht

De klachtmelding vermeldt de volgende klacht:
Klager is het niet eens met de verplichte medicatie, omdat hij het niet nodig vindt.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 26 juni 2023 heeft de commissie de klacht van klager ontvangen. Klager heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Klager heeft een schorsingsverzoek ingediend, zie punt 2.3.
- Op 26 juni 2023 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen, zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klager in kennis gesteld.
- Op 26 juni 2023 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 29 juni 2023.
- De commissie heeft aangeklaagde verzocht een schriftelijke reactie op de klacht in te dienen. De commissie heeft geen schriftelijke reactie ontvangen.
- De hoorzitting heeft op 29 juni 2023 plaatsgevonden. Dezelfde dag is de beslissing, zie punt 7, aan klager, aangeklaagde en de pvp medegedeeld (telefonisch).

Alle betrokkenen zijn van de ingebrachte stukken in kennis gesteld.

2.3. Schorsingsverzoek

Klager heeft bij zijn klachtmelding tevens een schorsingsverzoek ingediend ten aanzien van de uitvoering van de beslissing tot het toedienen van medicatie in het kader van het verlenen van verplichte zorg zoals bedoeld onder punt 1, zie hierboven.

De psychiater heeft de ambtelijk secretaris telefonisch meegedeeld dat er geen medisch zwaarwegende redenen zijn om de verplichte zorg in de vorm van het toedienen van de medicatie niet op te schorten tot het moment van zitting.

De beslissing is aan alle betrokkenen meegedeeld.

3. De feiten – voor zover van belang

Klager is op ... geboren. Hij is bekend met autisme en schizofrenie.

Er is sprake van toename van psychotische klachten na het afbouwen/ staken van aripiprazol in januari 2023. Klager heeft geen ziektebesef of ziekte-inzicht. Er is sprake van ernstig psychisch nadeel voor betrokkene en naasten. Klager oogt verward in zijn denken en gedrag dat gedesorganiseerd is en daardoor op sommige momenten onnavolgbaar.

Op 17 juni 2023 heeft de burgemeester een crisismaatregel genomen, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding het toedienen van medicatie is opgenomen.

De zorgverantwoordelijke heeft klager op 18 juni 2023 onderzocht en op 18 juni 2023 is de voorgenomen beslissing met hem besproken.

Op 18 juni 2023 wordt aan klager de informatie over het verlenen van verplichte zorg door de geneesheer-directeur overhandigd.

Op 18 juni 2023 wordt de beslissingsbrief aan klager overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de crisismaatregel.

De zorgverantwoordelijke stelt in de brief van 18 juni 2023 dat onder meer de volgende verplichte zorg zal worden gegeven: Het toedienen van medicatie.

De zorgverantwoordelijke stelt dat klager een psychose heeft en dat hij hierdoor niet goed weet wat echt is en wat niet. Klager doet seksueel ontremde uitspraken, hij denkt dat derden hem chanteren en dat hij middels bewegingen derden kan beïnvloeden en een hartstilstand veroorzaken. In de opname situatie wordt gezien dat klager hallucineert en dat hij beplanting eet met ernstig somatisch nadeel en is er agressie jegens materialen. Medicatie is een essentieel onderdeel in herstel van de psychose, wat inhoudt dat klager medicatie verplicht moet innemen. Deze medicatie wordt hem oraal aangeboden, echter indien hij de medicatie weigert zal deze in (prikvorm) worden toegediend.

Op 22 juni 2023 heeft de rechtbank Gelderland, een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel verleend voor een periode van drie weken, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding het toedienen van medicatie is toegewezen. Een KMU is aanwezig.

4. Toelichting van klager

Klager heeft ter zitting een toelichting op zijn klacht gegeven; deze wordt hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hoe het met klager gaat, antwoordt hij dat het momenteel goed met hem gaat. Hij is al vier of vijf maal platgespoten om onnozele redenen. Klager zegt dat hij er immuun voor is geworden. Hij zegt dat hij helder is en goed gezond. Klager vertelt dat hij gisteravond zijn laatste

injectie heeft gehad en dat hij niet weet wanneer hij de volgende krijgt. Hij zegt dat hij van antipsychotica juist psychotisch wordt.

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat het allemaal humor en theater is dat hij mensen op afstand zou kunnen beïnvloeden. Hij zegt dat hij dit niet kan en dat hij ook maar een mens is.

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat hij wel zwaar verward is geweest en dat hij dan een primitief beest wordt. Klager zegt dat hij zich op dit moment zit in te houden om iemand naar de strot te grijpen.

Gevraagd of klager alles heeft kunnen zeggen wat hij heeft willen zeggen en of er goed naar hem is geluisterd, antwoordt klager dat hij verder niets in te brengen heeft. Hij hoopt dat hij nooit meer antipsychotica in zijn leven krijgt.

Gevraagd of de pvp nog iets wil toevoegen antwoordt hij dat klager uit het verleden slechte ervaringen heeft van medicatie. Hij stelt dat ingrijpmedicatie niet nodig is.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

Ter zitting heeft aangeklaagde verweer gevoerd; dit wordt hier onder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hiernaar antwoordt aangeklaagde dat klager een kunstenaar is en dat hij door de aripiprazol problemen heeft met zijn creatieve arbeid. De aripiprazol maakt zijn creativiteit minder en is om die reden afgebouwd om klager meer energie en creativiteit te geven. Sinds enige tijd is klager in de war geraakt en komen er meldingen uit de buurt en van zijn familie. De crisisdienst heeft klager ontkleed op straat aangetroffen. Klager verwondt zich door met zijn vuisten tegen een muur te slaan. Klager praat tegen mensen die niet te zien zijn en zegt mensen een hartinfarct te kunnen bezorgen. Aangeklaagde beoordeelt dit als een zorgwekkende situatie. Klager heeft tweemaal noodmedicatie gekregen en het verbaast aangeklaagde dat klager gisteren weer opgewonden is geraakt en hard tegen de muur sloeg en dat noodmedicatie weer noodzakelijk was volgens de dienstdoende psychiater en is toegediend.

Gevraagd naar de toediening van de medicatie antwoordt aangeklaagde dat aripiprazol vervelende medicatie is, maar dat het met klager fout gaat nadat hij hiermee stopt.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de ingebrachte stukken en de informatie van wat ter zitting is besproken komt de commissie tot de volgende overwegingen.

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de burgemeester op 17 juni 2023 genomen crisismaatregel en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvvggz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,

- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer- directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvvgz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Wat betreft deze *formele* aspecten van de verplichte zorg en de beslissingsbrief van 18 juni 2023 stelt de commissie vast dat deze voldoen aan de wettelijke vereisten die hiervoor zijn gesteld.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

De commissie overweegt dat uit de beslissingsbrief van 18 juni 2023 blijkt dat klager bij aangeklaagde bekend is met een psychische stoornis.

De zorgverantwoordelijke heeft zich op 18 juni 2023 op de hoogte gesteld van de gezondheidstoestand van klager en hem onderzocht. Zij heeft op 18 juni 2023 overleg met klager gehad over de voorgenomen beslissing. De beslissing is op 18 juni 2023 op schrift gesteld en voorzien van een schriftelijke motivering. De geneesheer-directeur heeft klager een afschrift van de beslissing gegeven en hem op 18 juni 2023 schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

De commissie acht dat met wat op de zitting naar voren is gebracht en de informatie zoals opgenomen in de decursus voldoende aannemelijk is gemaakt dat, zonder het toedienen van medicatie, een zodanig psychotisch toestandsbeeld in stand blijft dat er zich bij klager ernstig nadeel voordoet in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvvgz.

De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klager, voortvloeiend uit zijn psychotisch toestandsbeeld, zodanig ernstig is dat dit zonder de verplichte zorg in de vorm van medicatie leidt tot ernstig nadeel. Er is sprake van inhoudelijke denkstoornissen. Klager loopt naakt buiten rond en schreeuwt naar vreemden op straat. Het risico is zeer groot dat de situatie verder zal escaleren als klager terug naar huis zal keren met o.a. zijn verbaal agressief luidruchtig, eisend, seksueel grensoverschrijdend gedrag wat ertoe zal leiden dat hij agressie over zichzelf af zal roepen. Klager is net verhuisd en dit gedrag zal zijn relatie met zijn burens bovendien schade toebrengen.

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven).

Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg doelmatig en proportioneel is.

Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van subsidiariteit voldaan.

De commissie komt tot de conclusie dat de beslissing van aangeklaagde tot het toedienen van medicatie voldoet aan de criteria van doelmatigheid, proportionaliteit, subsidiariteit en zorgvuldigheid en dat daarom aan het gestelde criterium in artikel 8:9 onder a. Wvvgz is voldaan.

De commissie verklaart de klacht voor wat betreft de toediening van medicatie als vorm van verplichte zorg op grond van artikel 8:9 Wvvgz **ongegrond**.

7. Beslissing

De commissie verklaart de klacht met betrekking tot de medicatie: **ongegrond**

Deze beslissing is genomen door:

Mw. mr. drs. A.M.M. van Breugel, voorzitter,
Dhr. drs. R. Mentjox, psychiater,
Mw. drs. C.J.M.M. van de Gevel, algemeen lid

In aanwezigheid van mw. mr. A.L. Duimel, ambtelijk secretaris (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klager en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.